Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο

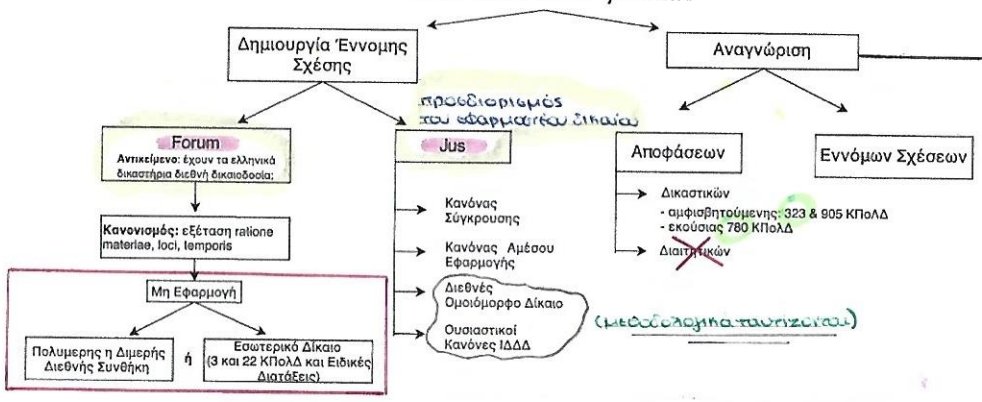

FORUM = η έννομη τάξη, από τη σκοπιά της οποίας επιλύονται ζητήματα ΙΔΔΔ
Κάθε πολιτειακό δίκαιο έχει τους δικούς του ιδιαίτερους κανόνες επίλυσης διεθνών διαφορών + αναγνώρισης αλλοδαπών εννόμων τάξεων.

Ratione materiae ⇝ αρμοδιότητα καθ' ύλην
Ratione loci ⇝ κατά τόπον αρμοδιότητα
Ratione temporis ⇝ αναρμοδιότητα

Κανόνες σύγκρουσης ή σύνδεσης
- σύνολο κανόνων κάθε έννομης τάξης, οι οποίοι υποδεικνύουν το δίκαιο, το οποίο θα εφαρμοστεί στην προκείμενη βιοτική σχέση με στοιχεία αλλοδαπότητας
- εφαρμ. δίκαιο = αλλοδαπό δίκαιο (ισότιμα)
- κανόνας σύγκρουσης: αρχείται στην υπόδειξη του εφαρμοστέου δικαίου
- κατά κανόνα: δεν παρέχει λύσεις ουσιαστικού δικαίου

Κανόνες άμεσου εφαρμογής
- η τήρηση τους είναι απαραίτητη για την πολιτική, κοινωνική, οικονομική οργάνωση της πολιτείας
- εφαρμόζονται "άμεσως", δηλ. χωρίς τη μεσολάβηση κανόνα σύγκρουσης που θα υποδείξει την εφαρμογή τους.
- ρυθμίζουν μόνοι τους το πεδίο εφαρμογής τους
- εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στη ρυθμιστέα σχέση
- είναι μονομερείς κανόνες: εφαρμόζονται κατά προτεραιότητα έναντι άλλων κανόνων ΙΔΔΔ

Ουσιαστικοί κανόνες ΙΔΔΔ
- μεθοδολογικά ταυτίζεται με αυτούς το Διεθνές Ομοιόμορφο Δίκαιο
- σκοπός τους: η πραγμάτωση της αρχής της δικαιοσύνης κατά το ΙΔΔΔ
- έννομες βιοτικές σχέσεις: έχουν την ανάγκη ιδιαίτερης ρύθμισης, περιστέλλουν την κωλυσιεργία, προάγουν ομοιόμορφους κανόνες ουσιαστικού δικαίου

σύγκ. κ. ΙΔΔΔ
- μεθοδολογική πειθώ με Δ ομοιόμορφο Δ
- πραγμάτωση της αρχής της δικαιοσύνης: σκοπός
- έννομες βιοτικές σχέσεις: προάγουν ομοιόμορφους κανόνες σύγκ. δ.

καθορισμός κατηγορίας προς αναγνώριση αλλοδαπής πράξεως
πλήρωση όρων αναγνώρισης του forum recognitionis
ισοδυναμία εννόμων αποτελεσμάτων

Ελέγχεται εάν πληρούνται οι όροι των προϋποθέσεων που αντιστοιχούν στην υπό κρίση κατηγορία πράξεων:
- απόφαση
- έγγραφο
- (σπανιότερα) άτυπη έννομη κατάσταση

Οι συνηθέστερες περιπτώσεις αφορών στην αναγνώριση αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων, όπου διεπόμεθα τα ενωσιακά κείμενα:
- Κανονισμός Βρυξέλλες Ibis
- Κανονισμός Βρυξέλλες IIα

Σε περίπτωση μη εφαρμογής τους, τότε: εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις που τάσσει το εθνικό δίκαιο (σε αλλοδαπές αποφάσεις κατά το ελληνικό δίκαιο που ανήκουν στην αμφισβητούμενη δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο ΚΠολΔ323 και επί εκούσιας ΚΠολΔ780)

έχει τριμερή μορφή — στην κανονιστική μορφή του περιέχει: τη ρυθμιστέα σχέση (και) το συνδετικό στοιχείο
ως έννομη συνέπεια του έχει: το εφαρμοστέο δίκαιο στη ρυθμιστέα σχέση

ρυθμιστέα σχέση (συνδετέα έννοια)	συνδετικό στοιχείο (συνδεσμος)	εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο
. η υπαγωγή της υπό κρίση εν. εκ. σε μια κατηγορία εννόμων σχέσεων . βασικό χαρακτηριστικό της λειτουργίας του ΙΔΔΔ είναι: η κατάτμηση βιοτικών σχέσεων σε επιμέρους ρυθμιστέες σχέσεις	. αποτελεί το στοιχείο που: α) συνδέει τη ρυθμιστέα σχέση με το εφαρμοστέο δίκαιο β) οδηγεί στον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου . εμφανίζεται στον κανόνα σύγκρουσης γ) μόνο του α) με άλλα στοιχεία	είναι το δίκαιο από το οποίο διέπεται μια έννομη σχέση μετά από υπόδειξη του κανόνα σύγκρουσης

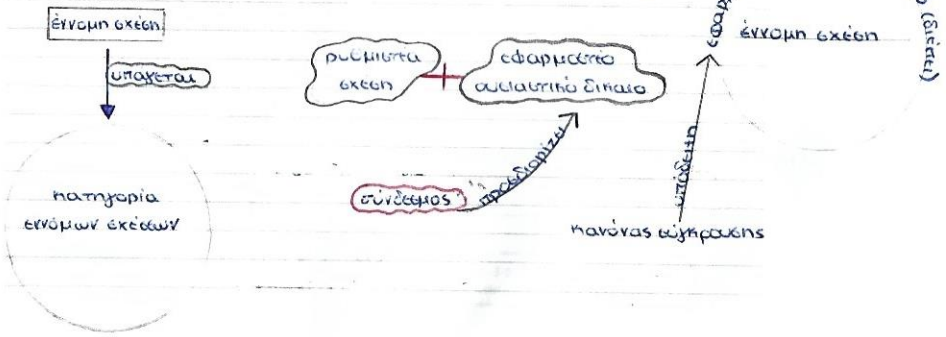

I. Δημιουργία Εννόμου Σχέσεως

Ζήτημα 1ο: Έχουν τα Ελληνικά δικαστήρια δικαιοδοσία;

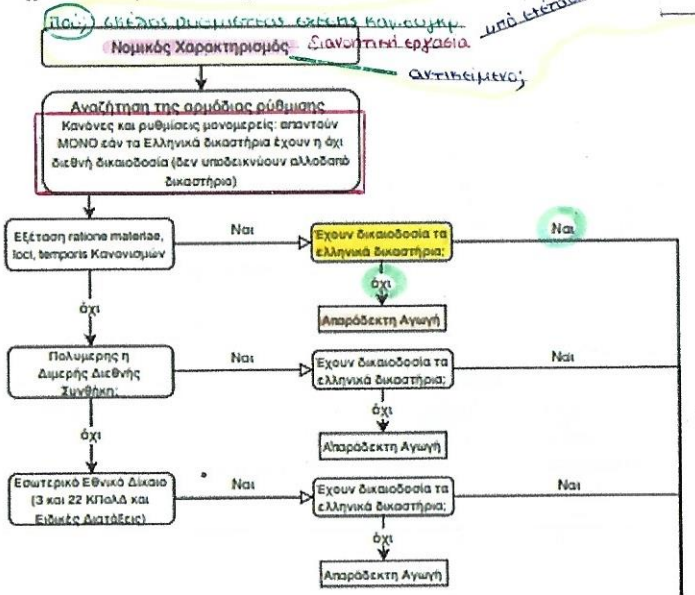

Ζήτημα 2ο: Ποιό είναι το εφαρμοστέο δίκαιο (jus) με forum την Ελλάδα;

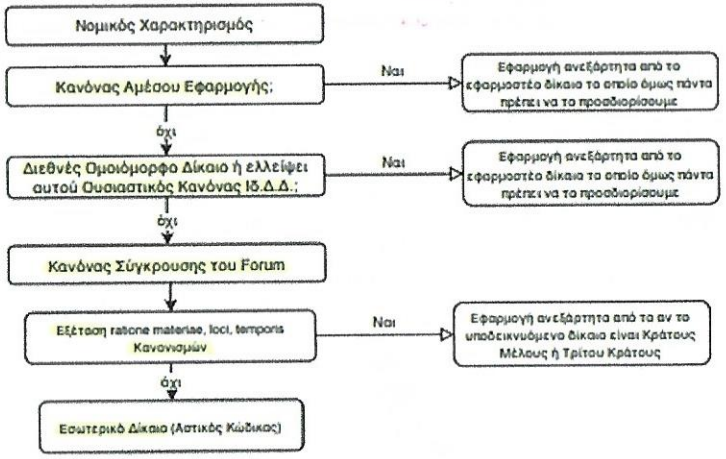

Ζήτημα 3ο: Εφαρμογή του Αλλοδαπού Δικαίου

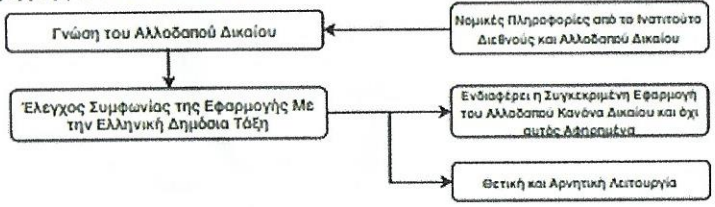

ΝΟΜΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ = είναι η διανοητική εργασία με την οποία καταλήγεται η υπό ετέραση έννομη σχέση στο πραγματικό ενός κανόνα ουγκρούσεως + εντοπίζεται στο σκέλος της ρυθμίστρας σχέσης του κανόνα ουγκρούσεως.

Αντικείμενο του ΝΧ είναι:
- το διαδικαστικό αίτημα
- τα πραγματικά περιστατικά που το υποστηρίζουν = "σύμπλεγμα"

Κανόνες και ρυθμίσεις μονομερείς — απαντούν εάν τα ελληνικά δικαστήρια έχουν ή όχι διεθνή δικαιοδοσία
- δεν υποδεικνύουν αλλοδαπό δικαστήριο

Έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του ελληνικού δικαστηρίου

το ελληνικό δικαστήριο (δεν) νομιμοποιείται να παραπέμψει τη διαφορά σε αλλοδαπό δικαστήριο

το μόνο που μπορεί να κάνει το ελληνικό δικαστήριο είναι: να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη

Σειρά προτεραιότητας εφαρμογής
1. κανόνες αμέσου εφαρμογής
2. διεθνές ομοιόμορφο δίκαιο
3. ουσιαστικοί κανόνες ΙΔΔ
4. κανόνες ουγκρούσεως
5. ενωσιακό + διεθνές δίκαιο
6. εσωτερικό δίκαιο

Στάδια εφαρμογής του αλλοδαπού δικαίου
1. η ορθή εφαρμογή των εγχωρίων διατάξεων ΙΔΔ
   ≠ η εσφαλμένη ερμηνεία τους οδηγεί σε λανθασμένη εφαρμογή του κανόνα ουγκρούσεως και ως εκ τούτου: εφαρμογή δίκαιου που δεν είναι αρμόδιο να ρυθμίσει τη σχέση
2. η προσπάθεια του δικαστηρίου για τον πορισμό της γνώσης του αλλοδαπού δικαίου
3. η κατανόηση της κρίσης του δικαστή της ουσίας
4. η κρίση του δικαστή της ουσίας σχετικά με την αντίθεση (ή) όχι ενός αλλοδαπού κανόνα δικαίου στην εγχώρια δημόσια τάξη

II. Αναγνώριση

Α. Αποφάσεων

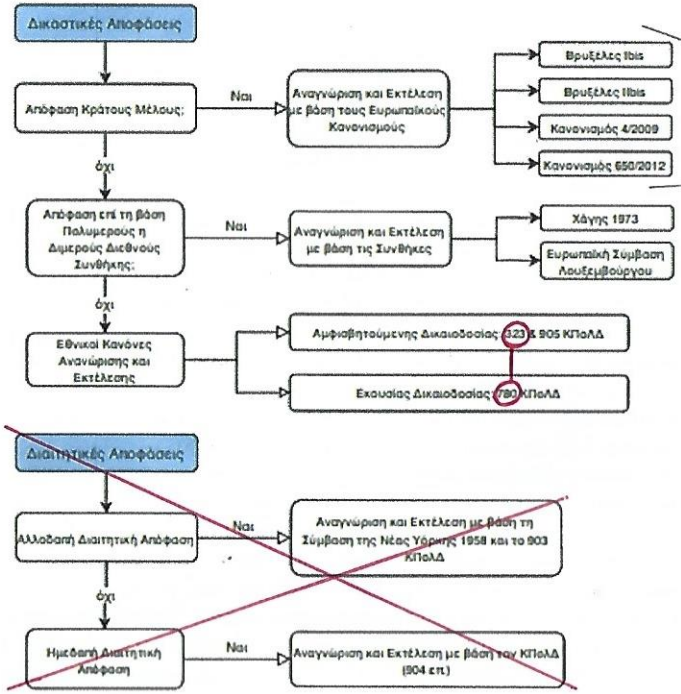

Β. Εννόμων Σχέσεων και Καταστάσεων

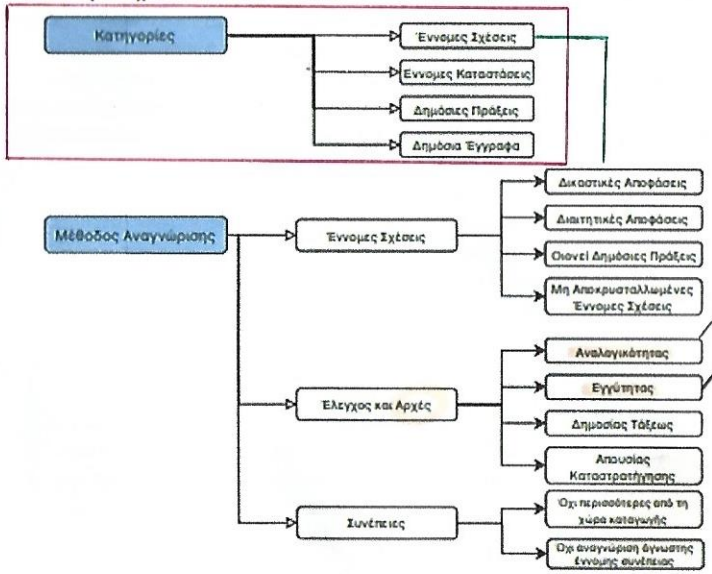

Κανονισμός 1215/2012 (Βρυξέλλες Ia)
για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων
σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Κανονισμός 2019/1111 (Βρυξέλλες IIa)
για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων
σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας + για τη διεθνή απαγωγή παιδιών

Κανονισμός 4/2009 του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2008
για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων
και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής

Κανονισμός 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2012
σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων,
την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής
και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου ✓

Αρχή της αναλογικότητας
- έκφανση της αρχής της δικαιοσύνης
- προσαρμογή του μέσου προς τον σκοπό που επιδιώκει

Αρχή της εγγύτητας
- σύνδεση της εννόμου σχέσεως με την έννομη τάξη, με την οποία έχει περισσότερο στενούς δεσμούς
- χαρακτηριστική έκφανση της γενικής εκδοχής της εγγύτητας: οι ρήτρες εταιρέσεως ⓝ διαφυγής

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ —— ενεργοποιείται όταν η υπό κρίση έννομη σχέση
έχει ως αντικείμενο: έχει αποκρυσταλλωθεί σε μια δεδομένη έννομη τάξη
Ⓐ την ετεταιρη προϋποθέσεις επέκτασης της ισχύος αλλοδαπής ρυθμίσεως κατά κανόνα απόφασης
Ⓑ την προσαρμογή της ισχύος στην αντίστοιχη έννομη ισχύ της αντίστοιχης ρύθμισης της εννόμου τάξεως της αναγνώρισης

Κανόνας Σύγκρουσης

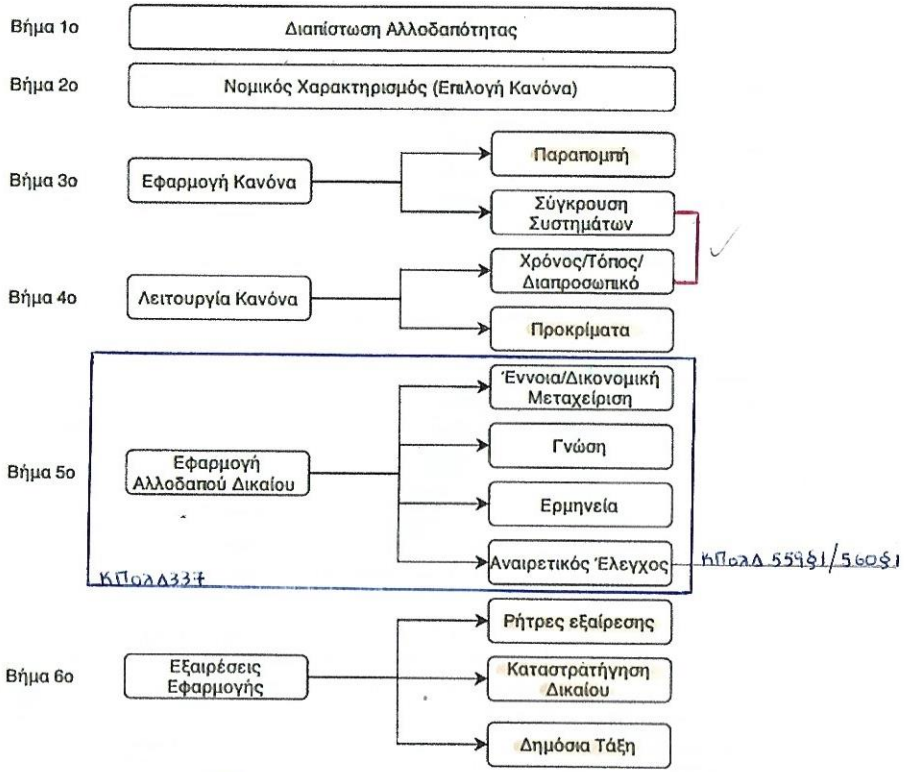

ΡΕΝΥΟΙ – ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ (ΑΚ32)

Ο Έλληνας δικαστής, εφόσον έχει διεθνή δικαιοδοσία, εφαρμόζει το ελληνικό σύστημα κανόνων σύγκρουσης δυνάμει των οποίων θα ανευρεθεί το εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο.
Το ζήτημα της παραπομπής δημιουργείται όταν το ελληνικό σύστημα συγκρούσεως νόμων οδηγεί στην εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου.

Εξαιρέσεις έχουν εισοδοσί
- δια διεθνών συμβάσεων
- διά Κανονισμών

Η παραπομπή είναι ένας μηχανισμός
- που αποβλέπει στη διεθνή αρμονία σχέσεων
- που αποτελεί ένα ειδος εξαιρεσης από την εφαρμογή του ελληνικού συστήματος κανόνων σύγκρουσης

Μεταβλητή σύγκρουση
- ο παράγων χρόνος μπορεί να επηρεάσει την ανεύρεση του εφαρμοστέου δικαίου

3 περιπτώσεις
- εάν κατά χρόνο μεταβληθεί ο κανόνας σύγκρουσης του forum
- εάν μεταβληθεί κατα χρόνο το περιεχόμενο της αλλοδαπής
- η χρονική μεταβολή συνδέσμου = ιδιαίτερο ζήτημα μεταβλητών συγκρούσεων

Ειδικότερα: τα συνδετικά στοιχεία είναι δυνατό να μεταβληθούν στο χρόνο

Σε ορισμένες περιπτώσεις κρατικών εννόμων τάξεων στο εσωτερικό τους ενυπάρχουν διαφορετικοί κανόνες οι οποίοι εφαρμόζονται είτε τοπικά (διατοπικές συγκρούσεις) είτε λόγω του προσωπικού στοιχείου, κυρίως σεβασμού της θρησκευτικής τους ταυτότητα (διαπροσωπικές συγκρούσεις)

ΠΡΟΚΡΙΜΑ

Η έννομη σχέση που αποτελεί τη ρυθμιστέα σχέση στο πλαίσιο του κανόνα συγκρούσεως τις περισσότερες φορές εμφανίζεται με αυτοτέλεια.
Υπάρχουν όμως περιπτώσεις, κατά τις οποίες η ρυθμιστέα σχέση (ως κύρια σχέση) είναι εξαρτημένη ως προς την ύπαρξη (η) το κύρος της από άλλη έννομη σχέση, που καλείται πρόκριμα (η) προδικαστικό ζήτημα στη σχέση.
Το πρόκριμα ρυθμίζεται ευθέως από το ΙδΔΔ του forum. / περιπτώσεις προκριμάτων

ΡΗΤΡΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ – ΔΙΑΦΥΓΗΣ

Δυνάμει των ρητρών αυτών ο δικαστής μπορεί σε συγκεκριμένη περίπτωση να εφαρμόσει ένα άλλο δίκαιο από εκείνο που υποδεικνύεται από τον κανόνα σύγκρουσης, όταν: το δίκαιο αυτό εμφανίζει προδήλως στενότερους συνδέσμους.
- δεν συνιστά επιφύλαξη
- αλλά: διόρθωση του συνδέσμου, ώστε να πραγματωθεί επιτυχέστερα η αρχή της ενότητας

ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ – αλλη μορφή κυρωτικής διόρθωσης

Όταν το μέρος (η) τα μέρη προχώρησαν σε ηθελημένη μεταβολή πραγμάτων με σκοπό να εφαρμοσθεί μια άλλη lex causae από εκείνη, η οποία κανονικώς θα εφαρμοζόταν άνευ καταστρατηγικής μεταβολής.
Ιστορικά παραδείγματα καταστρατηγήσεως: εντοπίζονται στο πεδίο του Οικογενειακού ΔΔ.
Η δυσκολία εντοπισμού της καταστρατηγήσεως έγκειται στη διάγνωση του υποκειμενικού στοιχείου (δόλου) που θα πρέπει να συνοδεύει τη μεταβολή του συνδετικού στοιχείου. (πλέον) Ως ενδεδειγμένη κύρωση της καταστρατηγήσεως προτείνεται η μη λήψη υπόψη της καταστρατηγικής μεταβολής ⇝ δηλ. εφαρμογή του δικαίου που θα εφαρμοζόταν κανονικά, εάν δεν είχε εμφιλοχωρήσει αυτή.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ (ΑΚ33)

Αποτελεί τόσο στο ουσιαστικό ΙδΔΔ, όσο και στο ΔικΔΔ: την τελευταία ασπίδα προστασίας των θεμελιωδών αρχών του forum.
Το περιεχόμενο του αλλοδαπού εφαρμοστέου δικαίου θα ελεγχθεί για το αν θίγει τη διεθνή δημόσια τάξη του forum, δηλ. το σύνολο των θεμελιωδών πολιτικών, κοινωνικών, ηθικών (η) οικονομικών αρχών και αντιλήψεων που διέπουν την πολιτεία και έννομη τάξη του forum. ΑΚ33 ≠ ΑΚ3

Εφαρμογή του κανόνα σύγκρουσης

① Επιλογή κατάλληλου κανόνα σύγκρουσης του forum: NX

NX = είναι η διανοητική εργασία με την οποία καταλήγει η υπό ετέραση έννομη σχέση στο πραγματικό ενός κανόνα σύγκρουσεως + εντοπίζεται στο σκέλος της ρυθμίσεως σχέσης του κανόνα σύγκρουσεως.

Αντικείμενο του (NX) είναι:
- το δικαστικό αίτημα
- (και) τα πραγματικά περιστατικά που το υποστηρίζουν = "σύμπλεγμα"

② Εφαρμογή + λειτουργία του συστήματος κανόνων σύγκρουσης του forum

παραπομπή σύγκρουση συστημάτων
- προκρίματα
- διατοπικές και
- διαπροσωπικές συγκρούσεις

③ Εφαρμογή της υποδεικνυόμενης αλλοδαπής lex causae (αλλοδαπό ουσιαστικό δίκαιο)

Η εύρεση της ρυθμιστέας σχέσεως οδηγεί στον εφαρμοστέο κανόνα συγκρούσεως, ο οποίος μας κατευθύνει σε εκείνη την έννομη τάξη, της οποίας το ουσιαστικό δίκαιο θα εφαρμοστεί

Το εφαρμοστέο αλλοδαπό ουσιαστικό δίκαιο αναζητείται αυτεπαγγέλτως από τον δικάζοντα Έλληνα δικαστή.
Αλλοδαπό δίκαιο = σύνολο του θετικού δικαίου, της εφαρμοστέας εννόμου τάξεως

④ Έλεγχος εάν προκύπτει περίπτωση εταιρείας εφαρμογής του αλλοδαπού δικαίου

ΓΙΑΤΙ;
- ρήτρες εταίρειας
- καταστρατήγηση δικαίου
- αντίθεση στη δημόσια τάξη του forum

Βήματα επίλυσης πρακτικών ζητημάτων στο ΙΔΔΔ

Πραγματικά περιστατικά | εύρεση αρμόδιου δικαστηρίου
Ερώτημα: δύο ζητήματα | ① του δικαίου που εφαρμόζεται στη σχέση

① Νομικός Χαρακτηρισμός Ρυθμιστέα Σχέση
- ποιες σχέσεις συνδέουν τα μέρη;
- ποιος κανόνας μας δίδει τη λύση;

② Διεθνής Δικαιοδοσία έννοια του forum
- FORUM = κράτος, όπου βρίσκεται το αρμόδιο δικαστήριο που θα εκδικάσει τη διαφορά
- έχουν τα δικαστήρια της έλλειψης δικαιοδοσίας;

③ Ποιο το εφαρμοστέο δίκαιο; < κανόνες ΙΔΔΔ του forum
- κανόνες άμεσου εφαρμογής
- ουσιαστικοί κανόνες ΙΔΔΔ
- κανόνες σύγκρουσης

④ Πώς εκτελείται μια αλλοδαπή απόφαση στο κράτος εκτέλεσης (βλ. νομοθεσία);

Αρχή της ουσιαστικής δικαιοσύνης
- σκοπός = πραγμάτωση της ουσιαστικής δικαιοσύνης
- γενική έκφραση = σύνεση προς ένα αποτέλεσμα
- ειδική έκφραση = τεχνική της προσαρμογής

Αρχή της κυριαρχίας → απαίτηση ενός κυρίαρχου κράτους: μια έννομη σχέση να διέπεται αποκλειστικά από το δικό του ουσιαστικό δίκαιο

Αρχή της αυτονομίας της βούλησης → το άτομο δύναται να επιλέξει το εφαρμοστέο δίκαιο στην έννομη σχέση (ύπαρξη περιορισμών)

Αρχή της διεθνούς αρμονίας των λύσεων
- υπέρβαση των συνόρων και ενσωμάτωση των λύσεων διεθνώς
- αποδίδει την αναγκη διατήρησης της συνοχής μιας ιδιωτικής εννόμου σχέσεως (η) καταστάσεως

Αρχή της ιδιαιτερότητας → ανάγκη κάθε κανόνα να ανταποκρίνεται με επάρκεια στη φύση κάθε ζητήματος που καλείται να ρυθμίσει

Αρχή της αναλαμβάνουσας / Αρχή της εγγύτητας

Περιορισμοί της αυτονομίας της βούλησης σύμφωνα με τον Κανονισμό για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές
- αρχή της αυτονομίας της βούλησης των μερών = παγκόσμιος κανόνας
- εντοπίζεται: στο άρθρο 3 Κανονισμού και στο ΑΚ25
- περιορίζεται
  - από τους κανόνες άμεσου εφαρμογής: άρθρο 9
  - και ειδικά από τις περιπτώσεις του άρθρου 3.3 και 3.4
- Στόχος είναι η αποφυγή καταστρατηγικής διεθνοποίησης με σκοπό την μη εφαρμογή διατάξεων εθνικού (η) ενωσιακού δικαίου που θα εφαρμοζόταν εάν δεν παρείχετο η δυνατότητα στα μέρη να επιλέξουν αλλοδαπό δίκαιο σε μια σύμβαση εσωτερικά / ενωσιακού δικαίου

Ποιο δίκαιο διέπει την κληρονομική διαδοχή
- Κανονισμός 650/2012 "κληρονομικές σχέσεις"
- εταιρετικά: ΑΚ28, όταν ο κανονισμός (δεν) εφαρμόζεται

- Τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο ο θανών είχε τη συνήθη διαμονή του κατά το χρόνο θανάτου του = έχουν διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολο της. (άρθρο 4)
- Μη εφαρμογή του δικαίου αυτού, εάν διαπιστωθεί ότι διατηρούσε στενότερους δεσμούς (ρήτρα διαφυγής) με κράτος άλλο από αυτό της συνήθους διαμονής του
- επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου κατά τη βούληση του κληρονομουμένου (άρθρο 5)
- αρχή της ενότητας της κληρονομιάς (ΑΚ28)

Η ιθαγένεια και η κατοικία ως στοιχεία του κανόνα σύγκρουσεως
Ως συνδετικό στοιχείο νοείται εκείνο που οδηγεί στον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου.
Βασικοί συνδέσμοι για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου < η ιθαγένεια και η κατοικία
είναι μεταξύ άλλων: (συνήθης διαμονή)

ιθαγένεια = νομικός δεσμός του ατόμου με τον λαό κάποιας πολιτείας
Αν ένα πρόσωπο στερείται ιθαγένειας: εφαρμόζεται στη θέση του δικαίου της ιθαγένειας το δίκαιο της συνήθους διαμονής, ή αν αυτή δεν υπάρχει: το δίκαιο της απλής διαμονής του.

Σημαντικότερα κείμενα για την επίλυση του πρακτικού

Διεθνής Δικαιοδοσία

Κανονισμός Βρυξέλλες Ια (44/2001)
Ρυθμίζει ζητήματα διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων. Εφόσον η σχέση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του (άρθρο 1) η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται με βάση τις διατάξεις του. Αν δεν συμβαίνει αυτό εφαρμόζεται ο ΚΠολΔ

Κανονισμός Βρυξέλλες IIα (2201/2003)
Ρυθμίζει τη διεθνή δικαιοδοσία σε θέματα διαζυγίου και γονικής μέριμνας.

Κανονισμός 4/2009
Ρυθμίζει τη διεθνή δικαιοδοσία σε υποθέσεις υποχρέωσης διατροφής.

Εφαρμοστέο Δίκαιο

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
- Το εφαρμοστέο δίκαιο βρίσκεται με βάση τον Κανονισμό Ρώμη I (593/08)
- Εάν η σύμβαση έχει συναφθεί πριν τις 19.12.2009 βρίσκουμε το εφαρμοστέο δίκαιο με βάση τη Σύμβαση της Ρώμης 1980, ενώ αν η σύμβαση έχει συναφθεί πριν από το 1980 (πράγμα δύσκολο) εφαρμόζουμε το ΑΚ25

ΕΞΩΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΧΕΣ
- Εφαρμόζουμε τον Κανονισμό Ρώμη II (864/2007)
- Εάν για οποιοδήποτε λόγο η σχέση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού, βρίσκουμε το εφαρμοστέο δίκαιο με το ΑΚ26

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
- ΑΚ13-16
- για τις διατροφές: Κανονισμός 4/2009

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ: ΑΚ28

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΟ ΔΙΚΑΙΟ: ΑΚ12,27

Αναγνώριση και Εκτέλεση

Εάν κανένα από τα ευρωπαϊκά κείμενα για τη διεθνή δικαιοδοσία δεν εφαρμόζεται, καταφεύγουμε στον ΚΠολΔ.

Διεθνής Δικαιοδοσία

- Ερώτημα: ποιο δικαστήριο έχει δικαιοδοσία; έχουν τα ελληνικά δικαστήρια δικαιοδοσία;
- . αναγνώριση νομικού ζητήματος στο οποίο αναφέρεται το πρακτικό
- . αναγνώριση της έννομης σχέσης ± συνδετέας έννοιας

① Εφόσον η Ελλάδα είναι Κράτος Μέλος της ΕΕ θα πρέπει να εφαρμόσουμε τους ευρωπαϊκούς Κανονισμούς στο βαθμό που εφαρμόζονται (αρχή αμεσης καθετης εφαρμογης)

②
- Αν πρόκειται για αστικές/εμπ. υποθέσεις μετά τις 10.1.2015 → Κανον. Βρυξέλλες Ια
- Αν είναι πριν εξετάζονται (με σειρά) ο Κανονισμός Βρυξέλλες I + η Σύμβαση των Βρυξελλών
- πριν καταλήξει κανείς στον ΚΠολΔ
- Αν πρόκειται για διαφορές διαζυγίου και γον. μέριμνας εφαρμόζεται ο Κανον. Βρυξέλλες IIα

③ Ρητή εξαίρεση του αντικειμένου της διαφοράς από τους Κανονισμούς;

④ Υπάρχει αποκλειστική δικαιοδοσία με βάση το άρθρο 24 Κανον. Βρυξέλλες Ια;
- εμπράγματα δκμ
- μισθωτικές διαφορές

Τα δικαστήρια του τόπου του ακινήτου έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία κατ'αποκλεισμό οποιασδήποτε άλλης, ακόμη και ρήτρας/σιωπηρής παρέκτασης.

⑤ Υπάρχει σιωπηρή παρέκταση βάσει του άρθρου 26 του Κανον Βρυξέλλες Ια;
Υπάρχει όταν ο ενάγων έχει εκκινήσει διαδικασίες σε δικαστήριο κράτους που δεν έχει δικαιοδοσία βάσει Κανονισμού Βρυξέλλες Ια, αλλά ο εναγόμενος παρίσταται και δεν ενίσταται στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων.

⑥ Στην περίπτωση σιωπηρής παρέκτασης → εξέταση αν η διαφορά είναι:
- ασφαλιστική
- καταναλωτική
- εργατική

Εάν είναι: πρέπει να εξεταστεί αν ο εναγόμενος είναι κάτοικος σε κμ της ΕΕ (άρθρα 62-63)
ⓝ αν υπάρχει υποκατάστημα (άρθρα 11(2), 17(2), 20(2)).
- καταφατική απάντηση: άρθρα 10-23 του Κανονισμού ! άρθρα 15,19,23: ρήτρα παρέκτασης
- αρνητική απάντηση: κατά το άρθρο 6 εφαρμόζεται το εθνικό δίκαιο → ΚΠολΔ

⑦ Εξέταση εάν υπάρχει ρήτρα παρέκτασης κατά το άρθρο 25.
Εφόσον το δικαστήριο που έχει επιλεγεί είναι δικαστήριο κμ έχει αποκλειστική αρμοδιότητα. Σε περίπτωση που η ρήτρα προέκτασης είναι για τρίτο κράτος → εφαρμόζεται το εθνικό δίκαιο.
Ζήτημα αντανακλαστικής εφαρμογής (άρθρο 25) Δύο απόψεις:
ⓐ Παρότι εφαρμόζει τις εθνικές διατάξεις, το δικαστήριο κμ δεσμεύεται ακόμη από τις βασικές αρχές του Κανονισμού και θα πρέπει να αναστείλει τις διαδικασίες ενώπιον του, υπέρ του δικαστηρίου τρίτου κράτους.
Ⓑ Αυτό = αποκλειστικό ζητούμενο του εσωτερικού δικαίου, μη εφαρμογή του Κανονισμού

⑧ Αν δεν υπάρχει ρήτρα παρέκτασης → είναι ο εναγόμενος κάτοικος σε κμ της ΕΕ; (άρθρα 62 και 63)
- καταφατική απάντηση: εφαρμόζεται ο κανόνας γενικής δωσιδικίας (άρθρο 4), σύμφωνα με τον οποίο δικαιοδοσία έχουν τα δικαστήρια του εναγομένου.

⑨ - Υπάρχει ειδική συντρέχουσα δωσιδικία των άρθρων 7-9 του Κανονισμού; (βάσεις εκ συμβάσεως και από αδικοπραξία) → άρθρο 7(1,2)

Εφαρμοστέο Δίκαιο

- ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο;
- με βάση ηιο δίκαιο τα ελληνικά δικαστήρια θα επιλύσουν τη διαφορά;

① Αν πρόκειται για συμβατικές διαφορές σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, οι οποίες ανακύπτουν από σύμβαση, η οποία συνήφθη μετά τις 17.12.2009 (άρθρο 29), εφαρμόζεται ο Κανονισμός Ρώμη I. Αν είναι πριν πρέπει να εξεταστεί η εφαρμογή της Σύμβασης της Ρώμης 1980 πριν καταλήξει κανείς στον ΑΚ (άρθρο 26).

② Αν πρόκειται για μη-συμβατικές
- αδικοπρακτικές
- ευθύνη από διαπραγματεύσεις
- αδικαιολόγητος πλουτισμός

διαφορές σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, οι οποίες ανακύπτουν από ζημιογόνο γεγονός το οποίο επήλθε μετά τις 19.8.2007 (άρθρο 31) εφαρμόζεται ο Κανονισμός Ρώμη II.

③ Αν πρόκειται για ζητήματα ικανότητας δικαίου εξετάζεται η εφαρμογή του ΑΚ6

④ Αν πρόκειται για ζητήματα ικανότητας προς δικαιοπραξία δικαίου εξετάζεται η εφαρμογή των άρθρων ΑΚ7+9 με την επιφύλαξη του άρθρου 13 Κανον Ρώμη I (βλ. και άρθρο 1(2) Ρώμη I).

⑤ Αν πρόκειται για κληρονομική διαφορά εφαρμόζεται ο Κανονισμός 650/2012, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του (χρονικά και υλικά) Αν δεν πληρούνται → ΑΚ

⑥ Αν πρόκειται για υποχρεώσεις διατροφής εφαρμόζεται ο Κανονισμός 4/2009, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του (χρονικά και υλικά). Αν δεν πληρούνται → ΑΚ

Βήματα επίλυσης υπό Ρώμη Ι:
[θα πρέπει να γίνουν και να αναφερθούν τα προκαταρκτικά βήματα 1-3, 4α και 5]

1. Αν η διαφορά είναι καταναλωτική, ασφαλιστική, εργατική ή για μεταφορά αγαθών οι ειδικές προστατευτικές διατάξεις των άρθρων 5-8 εφαρμόζονται. Προσοχή στις ειδικές διατάξεις για την επιλογή δικαίου καθώς και στη γενική ρήτρα διαφυγής του άρθρου 5(3) και 7(2), οι οποίες είναι παρόμοιες με αυτή του άρθρου 4(3).
2. Εξέταση του αν υπάρχει ρητή ή συναγόμενη (συχνά από ρήτρα παρέκτασης βλ και προοίμιο παρ 22) επιλογή δικαίου των μερών. Αν υπάρχει, εφαρμόζεται το δίκαιο αυτό καθώς ο Κανονισμός δίνει προτεραιότητα στην αυτονομία των μερών.
   Προσοχή στο άρθρο 3(3) και (4) για τους περιορισμούς από τις διατάξεις αναγκαστικού δικαίου και από τις διατάξεις κοινοτικού δικαίου.
   Προσοχή, το κύρος της ρήτρας επιλογής δικαίου κατά το άρθρο 3(5), θα κριθεί κατά παραπομπή στα άρθρα 10-11, από το (υποτιθέμενα) επιλεγέν δίκαιο.
3. Αν δεν υπάρχει ρήτρα επιλογής, θα πρέπει να εξεταστεί αν η σύμβαση εμπίπτει σε κάποια από τις κατηγορίες που ρητά αναγράφονται στο άρθρο 4(1) και εφαρμογή του αντιστοίχου δικαίου. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι ενοχές σύμβαση πώλησης ή παροχής υπηρεσιών.
4. Αν δεν εμπίπτει σε κάποια από αυτές τις περιπτώσεις, τότε εφαρμόζεται κατά το άρθρο 4(2) το δίκαιο της χώρας όπου το μέρος που πρέπει να εκτελέσει τη χαρακτηριστική παροχή υπο τη σύμβαση έχει τη συνήθη διαμονή του. Προσοχή σημαντικός δεν είναι ο τόπος εκτέλεσης της χαρακτηριστικής παροχής αλλά η συνήθης διαμονή του διαδίκου που έπρεπε να εκτελέσει την παροχή αυτή. Χαρακτηριστική είναι συνήθως η παροχή που δεν είναι χρηματική.
5. Αν δεν μπορεί να εντοπισθεί η χαρακτηριστική παροχή, τότε εφαρμόζεται κατά το άρθρο 4(4) το δίκαιο της χώρας με την οποία η σύμβαση έχει τον πιο στενό σύνδεσμο.
6. Στις περιπτώσεις 3, 4, και 5, υπάρχει η γενική ρήτρα διαφυγής του άρθρου 4(3) και, σε περίπτωση που είναι ξεκάθαρο από όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης ότι η σύμβαση είναι πασιφανώς πιο στενά συνδεδεμένη με το δίκαιο άλλης χώρας, τότε το δίκαιο αυτής εφαρμόζεται.
7. Μετά την εξεύρεση του δικαίου, το εύρος εφαρμογής κρίνεται από το άρθρο 15 του Κανονισμού.
8. Το τυπικό κύρος της σύμβασης θα κριθεί από τα άρθρα 10-11 του Κανονισμού.
9. ΠΡΟΣΟΧΗ:
   a. Το υποδεικνυόμενο δίκαιο δεν είναι ανάγκη να είναι δίκαιο κράτους μέλους καθώς ισχύει η αρχή της οικουμενικής εφαρμογής – άρθρο 2.
   b. Σε κάθε περίπτωση μετά την εξεύρεση του εφαρμοστέου δικαίου, θα πρέπει να εξετάζεται η ύπαρξη κανόνων αμέσου εφαρμογής κατά το άρθρο 9. Πρόκειται για τις πιο βασικές και θεμελιώδεις αρχές του φορουμ (Ελλάδας) ως κοινωνική, οικονομική, πολιτική και νομική οντότητα.
   c. Σε κάθε περίπτωση μετά την εξεύρεση του εφαρμοστέου δικαίου, θα πρέπει να εξετάζεται η τυχόν αντίθεση της εφαρμογής του δικαίου αυτού στη δημόσια τάξη του forum (άρθρο 21 και ΑΚ 33).

Βήματα επίλυσης υπό Ρώμη ΙΙ:
[θα πρέπει να γίνουν και να αναφερθούν τα προκαταρκτικά βήματα 1-3, 4β και 5]

1. Αν η διαφορά σχετίζεται με ανταγωνισμό, εξετάζεται η εφαρμογή του άρθρου 6.
2. Αν η διαφορά αφορά δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, εξετάζεται η εφαρμογή του άρθρου 8.
3. Εξέταση του αν υπάρχει ρήτρα επιλογής δικαίου βάσει του άρθρου 14. Αν συνήφθη μετά το ζημιογόνο γεγονός, εφαρμόζεται το επιλεγέν δίκαιο. Αν συνήφθη πριν το επιλεγέν δίκαιο εφαρμόζεται εφόσον πρόκειται για συμφωνία μεταξύ μερών που επεδίωκαν εμπορική δραστηριότητα και εφόσον διαπραγματεύτηκαν ελεύθερα. Προσοχή στο άρθρο 14(2) και (3) για τους περιορισμούς από τις διατάξεις αναγκαστικού δικαίου και από τις διατάξεις κοινοτικού δικαίου.
4. Αν δεν υπάρχει η συμφωνία του -3-, εξετάζεται αν η διαφορά είναι περιβαλλοντική και εφαρμόζεται το άρθρο 7 σε καταφατική απάντηση.
5. Σε αποφατική απάντηση:
   a. Αν η διαφορά αφορά αδικαιολόγητο πλουτισμό, εφαρμόζεται το άρθρο 10(1-3).
   b. Αν η διαφορά αφορά ευθύνη από διαπραγματεύσεις, εφαρμόζεται το άρθρο 11(1-3).
   c. Αν η διαφορά αφορά σφάλμα κατά την επιλογή, εφαρμόζεται το άρθρο 12.
6. Αν η διαφορά δεν εμπίπτει στα 5(α-c), τότε:
   a. Αν τα μέρη είχαν τη συνήθη διαμονή τους στο ίδιο κράτος όταν επήλθε η ζημία, εφαρμόζεται κατά το άρθρο 4(2) το δίκαιο του κράτους αυτού.
   b. Αν δεν είχαν συνήθη διαμονή κατά το παραπάνω, και αφορά συλλογική αγωγή εφαρμόζεται το άρθρο 9.
   c. Αν δεν είχαν συνήθη διαμονή κατά το παραπάνω και αφορά ευθύνη από ελάττωμα προϊόντος, εφαρμόζεται το δίκαιο κατά το άρθρο 5(1).
7. Αν δεν συντρέχει κάτι από τα παραπάνω, εφαρμόζεται το δίκαιο της χώρας όπου επήλθε η ζημία και είναι αδιάφορο το που επήλθε το ζημιογόνο γεγονός (άρθρο 4(1)).
8. Στις περιπτώσεις 5, 6, και 7 υπάρχει η γενική ρήτρα διαφυγής του άρθρου 4(3) [και αντίστοιχα 5(2), 10(4), 11(4) και 12(2)(γ)] και, σε περίπτωση που είναι ξεκάθαρο από όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης ότι η μη συμβατική ενοχή είναι πασιφανώς πιο στενά συνδεμένη με το δίκαιο άλλης χώρας, τότε το δίκαιο αυτής εφαρμόζεται.
9. ΠΡΟΣΟΧΗ:
   a. Το υποδεικνυόμενο δίκαιο δεν είναι ανάγκη να είναι δίκαιο κράτους μέλους καθώς ισχύει η αρχή της οικουμενικής εφαρμογής – άρθρο 2.
   b. Σε κάθε περίπτωση μετά την εξεύρεση του εφαρμοστέου δικαίου, θα πρέπει να εξετάζεται η ύπαρξη κανόνων αμέσου εφαρμογής κατά το άρθρο 16. Πρόκειται για τις πιο βασικές και θεμελιώδεις αρχές του φορουμ (Ελλάδας) ως κοινωνική, οικονομική, πολιτική και νομική οντότητα.
   c. Σε κάθε περίπτωση μετά την εξεύρεση του εφαρμοστέου δικαίου, θα πρέπει να εξετάζεται η τυχόν αντίθεση της εφαρμογής του δικαίου αυτού στη δημόσια τάξη του forum (άρθρο 26 και ΑΚ 33).

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ - Θεωρητικά θέματα εξετάσεων

Φεβρουάριος 2012

- Τι γνωρίζετε για τη renvoi στο ελληνικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο; (Χ3)
- Οι περιορισμοί της αυτονομίας της βουλήσεως σύμφωνα με τον Κανονισμό 593/2008 (Ρώμη Ι) για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές.

Ιούλιος 2012

- Ποιο δίκαιο διέπει την εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή;
- Ποιες είναι οι βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας σε διαφορές από σύμβαση;

Ιανουάριος 2013

- Η δημόσια τάξη στο πεδίο του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. (Χ5)
- Το εφαρμοστέο δίκαιο στον αδικαιολόγητο πλουτισμό σύμφωνα με το κοινό ΙδΔΔ και τον Κανονισμό Ρώμη ΙΙ.
- Η καταστρατήγηση στο πεδίο του κανόνα συγκρούσεως.
- Αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων κατά τον Κανονισμό Βρυξέλλες ΙΙα.

Ιούλιος 2013

- Η δομή και η λειτουργία του κανόνα συγκρούσεως. (Χ3)
- Βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας σε υποθέσεις διαζυγίου κατά το ελληνικό και ευρωπαϊκό δικονομικό διεθνές δίκαιο.

Ιούνιος 2014

- Ο νομικός χαρακτηρισμός.
- Η επιλογή εφαρμοστέου δικαίου ελλείψει επιλογής στις συμβατικές ενοχές.
- Το εφαρμοστέο δίκαιο στην υιοθεσία.
- Οι αποκλειστικές βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας κατά τον Κανονισμό 44/2001.

Σεπτέμβριος 2014

- Τι γνωρίζετε για τη renvoi στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο;
- Το εφαρμοστέο δίκαιο στα εμπράγματα δικαιώματα.

Φεβρουάριος 2015

- Τι γνωρίζετε για τους κανόνες αμέσου εφαρμογής.
- Ποιο δίκαιο διέπει τα εμπράγματα δικαιώματα; (Χ2)

Ιούνιος 2015

- Τι γνωρίζετε για τη δημόσια τάξη στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο.
- Πώς ρυθμίζεται η εξ αδιάθετου κληρονομική διαδοχή στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο. (Χ3)

Σεπτέμβριος 2015

- Κανόνες αμέσου εφαρμογής (Χ3)
- Εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Χ4)

Ιούνιος 2016

- Αντιπαραβολή της επιφύλαξης της δημόσιας τάξης με τους κανόνες αμέσου εφαρμογής.
- Η καταστρατήγηση στο πεδίο του ΙδΔΔ. (Χ4)

Σεπτέμβριος 2016

- Τι γνωρίζετε για τα προδικαστικά ζητήματα (προκρίματα) στο πεδίο του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;
- Ποιο δίκαιο διέπει τα νομικά πρόσωπα; (Χ2)

Φεβρουάριος 2017

- Τι γνωρίζετε για την καταστρατήγηση στο πεδίο του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;
- Ποια είναι η γενική ρύθμιση του Κανονισμού Ρώμη ΙΙ για το εφαρμοστέο δίκαιο στις αδικοπραξίες;
- Τι γνωρίζετε για τη δημόσια τάξη στο πεδίο του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;
- Τι γνωρίζετε για την ρήτρα παρεκτάσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας σύμφωνα με τον κανονισμό Βρυξέλλες Ια;

Ιούνιος 2017

- Τι γνωρίζετε για την επιφύλαξή της δημόσιας τάξης στο ΙδΔΔ;
- Πώς ρυθμίζεται η ικανότητα δικαίου φυσικού προσώπου;

Σεπτέμβριος 2017

- Τι γνωρίζετε για την καταστρατήγηση στον τομέα του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;
- Τι γνωρίζετε για το εφαρμοστέο δίκαιο στην κληρονομική διαδοχή;

Φεβρουάριος 2019

- Η μέθοδος της αναγνώρισης και οι διαφορές της από τον κανόνα σύγκρουσης.
- Διαπροσωπικά και διαχρονικά δίκαια στο ελληνικό ΙδΔΔ.
- Το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές ελλείψει επιλογής.
- Η μέθοδος της προσαρμογής και η ρήτρα διαφυγής.

Σεπτέμβριος 2019

- Τι γνωρίζετε για την renvoi (αναπαραπομπή);
- Τι γνωρίζετε για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές;
- Τι γνωρίζετε για τα προκρίματα στο πεδίο του ΙδΔΔ; (Χ2)
- Τι γνωρίζετε για το εφαρμοστέο δίκαιο στα νομικά πρόσωπα;

Θέματα πολλαπλής επιλογής - 2021/2022

1. Η Lex Fori σημαίνει:
   α) Το δίκαιο του δικάζοντος δικαστηρίου
   β) Το δίκαιο της κατοικίας του εναγομένου
   γ) Το δίκαιο της τοποθεσίας του ακινήτου
   δ) Κανένα από τα παραπάνω

2. Ο παράγων χρόνος μπορεί να επηρεάσει την επίλυση του προβλήματος της ανεύρεσης του εφαρμοστέου δικαίου:
   α) με τη μεταβολή κατά χρόνο του κανόνα σύγκρουσης
   β) με τη μεταβολή κατά χρόνο του υποδεικνυόμενου από τον κανόνα σύγκρουσης εφαρμοστέου δικαίου (lex causae)
   γ) με τη μεταβολή κατά χρόνο του συνδέσμου του συγκεκριμένου κανόνα σύγκρουσης
   δ) όλα τα παραπάνω

3. Ποια από τις ακόλουθες επιλογές περιγράφει την renvoi καλύτερα;
   α) είναι ένας μηχανισμός που εφαρμόζεται όταν το δικαστήριο αντιμετωπίζει σύγκρουση συστημάτων
   β) αφορά σχέση με ζητήματα αλλοδαπότητας που προκύπτουν κατά την κληρονομική διαδοχή
   γ) είναι ένας μηχανισμός που εφαρμόζεται σε υποθέσεις Διεθνούς Εμπορίου
   δ) είναι ένα ένας μηχανισμός που χρησιμοποιείται για ποινικές υποθέσεις στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο

4. Ο τύπος της διαθήκης διέπεται από:
   α) το δίκαιο του τόπου κατάρτισης της διαθήκης
   β) το δίκαιο της ιθαγενείας του διαθέτη είτε κατά το χρόνο επιχειρήσεως της διαθήκης είτε κατά το χρόνο του θανάτου του
   γ) το δίκαιο του τόπου όπου ο διαθέτης είχε την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του είτε κατά το χρόνο επιχειρήσεως της διαθήκης είτε κατά το χρόνο του θανάτου του
   δ) μεταξύ άλλων, οποιοδήποτε από τα παραπάνω

5. Η έννοια της ζημίας στο πλαίσιο του άρθρου 7(2) του Κανονισμού 1215/2012
   α) αναφέρεται στην άμεση ζημία που υπέστη οποιοδήποτε πρόσωπο
   β) αναφέρεται σε οποιαδήποτε ζημία υπέστη ο αμέσως ζημιωθείς
   γ) αναφέρεται στην άμεση ζημία του αμέσως ζημιωθέντος προσώπου
   δ) δεν καλύπτει καμία από τις παραπάνω περιπτώσεις

6. Ο κανόνας σύγκρουσης:
   α) ενεργοποιείται όταν υπάρχει στοιχείο αλλοδαπότητας
   β) έχει διαφορετική δομή και λειτουργία από τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου
   γ) τίθεται εκποδών από κανόνες αμέσου εφαρμογής
   δ) όλα τα παραπάνω

7. Η μέθοδος των κανόνων αμέσου εφαρμογής:
   α) αποτελεί εξαίρεση η οποία έπεται της ανεύρεσης του εφαρμοστέου δικαίου για ειδικές περιπτώσεις
   β) έχει εξαιρετικό, ειδικό και επιτακτικό χαρακτήρα
   γ) ταυτίζεται με τους κανόνες δημόσιας τάξης
   δ) κανένα από τα παραπάνω

8. Στο πλαίσιο της γνώσης του αλλοδαπού δικαίου:
   α) τα μέρη ή το δικαστήριο μπορούν να λάβουν γνώση του αλλοδαπού δικαίου από το Ελληνικό Ινστιτούτο Διεθνούς και Αλλοδαπού Δικαίου
   β) τα μέρη δεν μπορούν να κάνουν τίποτα για την απόδειξη του αλλοδαπού δικαίου
   γ) δεν ισχύει η αρχή iura novit curia
   δ) τα μέρη δεν μπορούν να αποδείξουν το αλλοδαπό δίκαιο με γνωμοδότηση καθηγητών αλλοδαπών ή ημεδαπών πανεπιστημίων

9. Η αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπής απόφασης κατά τον Κανονισμό Βρυξέλλες Ibis μπορεί να μη γίνει αποδεκτή από το δικαστήριο της εκτέλεσης:
   α) εξαιτίας παραβίασης ρήτρας αποκλειστικής δικαιοδοσίας του άρθρου 25
   β) εξαιτίας παραβίασης της ειδικής βάσης περί καταναλωτικών διαφορών
   γ) εξαιτίας παραβίασης των κανόνων περί εκκρεμοδικίας
   δ) κανένα από τα παραπάνω

10. Εφαρμοστέο δίκαιο στις ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου είναι:
    α) το δίκαιο του κράτους κατά την κοινή ιθαγένεια των συζύγων
    β) το δίκαιο του κράτους την ιθαγένεια του οποίου έχει ενός εκ των συζύγων
    γ) διαδοχικά τα παραπάνω
    δ) σωρευτικά τα παραπάνω

11. Ο κληρονομούμενος υπό τον Κανονισμό 650/2012 μπορεί:
α) να επιλέξει ελεύθερα οποιοδήποτε δίκαιο στην κληρονομική του διαδοχή
β) να επιλέξει ελεύθερα οποιοδήποτε δικαστήριο εφόσον όμως ταυτίζεται με το εφαρμοστέο δίκαιο
γ) και τα δύο παραπάνω
δ) κανένα από τα παραπάνω

12. Στο πλαίσιο μιας αδικοπραξίας με στοιχεία αλλοδαπότητας τα μέρη μπορούν να επιλέξουν:
α) όποιο δίκαιο θέλουν και χωρίς καμία προϋπόθεση
β) κατ'αρχήν όποιο δίκαιο θέλουν μετά την επέλευση αδικοπραξίας με ορισμένους περιορισμούς
γ) δεν έχουν δικαίωμα επιλογής

13. Εφαρμοστέο δίκαιο στις ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου είναι:
α) το δίκαιο του κράτους της κοινής ιθαγένειας των συζύγων
β) το δίκαιο του κράτους της ιθαγένειας ενός εκ των συζύγων
γ) διαδοχικά τα παραπάνω
δ) σωρευτικά τα παραπάνω

14. Η παραπομπή (renvoi) αναφέρεται:
α) στο ζήτημα της εφαρμογής τόσο των κανόνων του ουσιαστικού, όσο και των κανόνων του ΙδΔΔ του δικαίου στο οποίο παραπέμπει ένας κανόνας σύγκρουσης
β) στην παραπομπή της υπόθεσης από τα δικαστήρια μιας χώρας στα δικαστήρια μιας άλλης
γ) στην υποχρεωτική εφαρμογή των κανόνων σύγκρουσης του forum ανεξάρτητα από το σε ποιο δίκαιο παραπέμπουν
δ) κανένα από τα παραπάνω

Μεθοδολογία ΙδΔΔ - Χάρης Π. Παμπούκης

Θεωρητικά ζητήματα προς ανάλυση - [σελ. 105-108]

1. Η lex fori
   - η lex fori ως σύνδεσμος
   - η γενική υποκαταστατική δράση της lex fori

2. Η επιφύλαξη της δημόσιας τάξεως στο ΙδΔΔ
   - έννοια/έννοιες της διεθνούς δημόσιας τάξεως (εσωτερική/διεθνής, κανόνες αμέσου εφαρμογής)
   - λειτουργίες της διεθνούς δημόσιας τάξεως (ουσιαστικό, δικονομικό, εγγύτητα)
   - αποτελέσματα επιφυλάξεως (αρνητικό, θετικό, προσαρμογή)

3. Η αυτονομία της βουλήσεως των μερών κατά τον Κανονισμό Ρώμη Ι
   - η έννοια της αυτονομίας της βουλήσεως και η λειτουργία της
   - οι περιορισμοί της αυτονομίας της βουλήσεως και η έκταση εφαρμογής της

4. Το αλλοδαπό κληρονομητήριο στο ΙδΔΔ
   - ο νομικός χαρακτηρισμός με βάση τη λειτουργία του
   - ο έλεγχος και τα έννομα αποτελέσματα του
5. Η παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας
   - η ρύθμιση του Κανονισμού Βρυξέλλες Ι (φύση κανόνα, προϋποθέσεις εγκυρότητας)
   - το πεδίο εφαρμογής του (τι θέματα καταλαμβάνονται και πώς ρυθμίζονται τα εκτός πεδίου εφαρμογής τους)

6. Η αναγνώριση και η εκτέλεση αλλοδαπών αποφάσεων
   - τι συνιστά απόφαση
   - προϋποθέσεις αναγνώρισης
   - έννομα αποτελέσματα στην ελληνική έννομη τάξη

7. Τι προβλέπει το ελληνικό δίκαιο για την ετεροδικία;
8. Η πολυγαμική ένωση στο ΙδΔΔ
9. Το εμπίστευμα στο ΙδΔΔ
10. Η εφαρμογή του ισλαμικού δικαίου (ιδίως στο πλαίσιο του ελληνικού δικαίου)
11. Το προνόμιο ετεροδικίας (δικαιοδοσίας και εκτέλεσης)
12. Η μέθοδος αναγνώρισης και οι πρακτικές εφαρμογές της (ποιο το πεδίο εφαρμογής της)
13. Προσαρμογή (τυπολογία και κατηγοριοποιήσεις)

Παραδείγματα δοκιμασίας πολλαπλών επιλογών

1. Η υπόθεση forgo είναι σημαντική γιατί:
   α) υιοθετεί την παραπομπή 1ου βαθμού
   β) υιοθετεί την παραπομπή 2ου βαθμού
   γ) καταδικάζει τη θεωρία της παραπομπής

2. Η ΕΣΔΑ και το δίκαιο της ΕΕ:
   α) δεν επηρεάζουν ποτέ τη λειτουργία του κανόνα σύνδεσης
   β) μεταφράζονται σε ειδικούς κανόνες σύγκρουσης
   (γ) επηρεάζουν έμμεσα τον κανόνα σύγκρουσης και τους μηχανισμούς του

3. Οι κανόνες αμέσου εφαρμογής του forum εφαρμόζονται:
   α) σε κάθε υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιον του δικαστή του forum
   β) στις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον του δικαστή του forum εφόσον παρουσιάζουν δεσμό με την έννομη τάξη του
   (γ) στις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον του δικαστή του forum και εντάσσονται εντός του πεδίου εφαρμογής του κανόνα αμέσου εφαρμογής

4. Ο Κανονισμός Βρυξέλλες Ibis εφαρμόζεται:
   (α) στις αγωγές που ασκήθηκαν μετά τις 10 Ιανουαρίου 2015
   β) στις αγωγές που συζητούνται μετά τις 10 Ιανουαρίου 2015
   γ) στις αγωγές που ασκήθηκαν μετά τις 12 Δεκεμβρίου 2012
   δ) στις αγωγές που συζητούνται μετά τις 12 Δεκεμβρίου 2012

5. Σε περίπτωση αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπής ο Κανονισμός Βρυξέλλες Ibis εφαρμόζεται:
   α) συστηματικά
   β) όταν ο εναγόμενος έχει την κατοικία του σε Κράτος Μέλος
   (γ) όταν η απόφαση προέρχεται από απόφαση Κράτους Μέλους

6. Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου δύο συζύγων με διαφορετικές ιθαγένειες διέπονται:
   α) από το δίκαιο της κοινής τους κατοικίας
   β) από το δίκαιο του συζύγου
   (γ) από το δίκαιο της ιθαγένειας ενός από αυτά

7. Κατά τον Κανονισμό Ρώμη ΙΙ το εφαρμοστέο δίκαιο στη λύση του γάμου είναι:
   (α) το δίκαιο της κοινής συνήθους διαμονής τους, αλλά έχουν περιορισμένο δικαίωμα επιλογής
   β) το δίκαιο που επιλέγουν τα μέρη
   γ) το δίκαιο της κοινής ιθαγένειας των μερών

8. Σε μια σύμβαση εκποιητική μεταβίβασης κυριότητας ακινήτου η χρονική στιγμή της μεταβίβασης καθορίζεται από:
   (α) το δίκαιο της τοποθεσίας του ακινήτου
   β) το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση
   γ) το δίκαιο προς το οποίο η μεταβίβαση συνδέεται στενότερα

9. Το εφαρμοστέο δίκαιο σε μία καταναλωτική σύμβαση καθορίζεται ελλείψει επιλογής από:
   (α) το δίκαιο της κατοικίας του καταναλωτή
   β) το δίκαιο της συνήθους διαμονής του οφειλέτη της χαρακτηριστικής παροχής
   γ) το πλέον ευνοϊκό προς τον καταναλωτή δίκαιο

10. Στον Κανονισμό Ρώμη ΙΙ η περιβαλλοντική ευθύνη διέπεται:
    α) από το δίκαιο προς το οποίο η ζημία συνδέεται στενότερα
    β) από το δίκαιο του γενεσιουργού λόγου ευθύνης
    (γ) από το δίκαιο του τόπου της ζημίας (lex damni)
    δ) από το δίκαιο του γενεσιουργού λόγου ή του δικαίου του τόπου όπου επήλθε η ζημία με δικαίωμα επιλογής του ζημιωθέντος

Ο παροχών χρόνος επηρεάζει την ανεύρεση του εφαρμοστέου δικαίου:
α με τη μεταβολή του κανόνα σύγκρουσης
β με τη μεταβολή της lex causae
γ με τη μεταβολή του συνδέσμου του κανόνα σύγκρουσης
(δ) όλα τα παραπάνω

Ως αλλοδαπό δίκαιο νοείται:
α μεμονωμένα οι εφαρμοστέοι κάθε φορά κανόνες σύγκρουσης
β μεμονωμένα οι εφαρμοστέοι κάθε φορά ουσιαστικοί κανόνες
(γ) το θετικό δίκαιο της εφαρμοστέας έννομης τάξης ως σύνολο
δ κανένα από τα παραπάνω

Το ζήτημα της ευθύνης του νομικού προσώπου έναντι τρίτων κρίνεται από:
(α) τη lex causae
β τη lex societatis
γ το δίκαιο της κατοικίας του οφειλέτη
δ τη lex fori

Για υποθέσεις γονικής ευθύνης σύμφωνα με τον Καν Βρυξέλλες IIα δικαιοδοσία έχουν:
α τα δικαστήρια του Κράτους συνήθους διαμονής του παιδιού όπου και αν είναι αυτό
(β) τα δικαστήρια του Κράτους συνήθους διαμονής του παιδιού εφόσον είναι Κράτος Μέλος
γ τα δικαστήρια κατοικίας του παιδιού εφόσον είναι Κράτος Μέλος
δ τα δικαστήρια της κοινής συνήθους διαμονής γονέων και τέκνου/τέκνων